

AANVULLEND ECOLOGISCH ONDERZOEK

VOSKUILENWEG (ONG.)

TE VENHORST

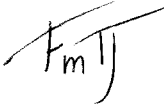

Ecologie

Rapportage aanvullend ecologisch onderzoek

Voskuilenweg (ong.) te Venhorst

Opdrachtgever	Gemeente Boekel Sint Agathaplein 2 5427 AB Boekel
Rapportnummer	11036.008
Versienummer	D1
Status	Eindrapportage
Datum	7 mei 2020
Vestiging	Brabant Heinz Moormannstraat 1b 5831 AS Boxmeer 088 - 5001600 boxmeer@econsultancy.nl
Opsteller	ir. F.M. IJdema
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	ing. R.J. Stoffer
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	3
	2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	4
3	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	5
4	ONDERZOEKSMETHODIEK	6
5	ONDERZOEKSRESULTATEN.....	7
	5.1 Havik, sperwer, buizerd	7
	5.2 Kleine marterachtigen.....	7
6	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	9
	6.1 Havik, sperwer, buizerd	9
	6.2 Kleine marterachtigen.....	9
7	ECOLOGISCHE BEGELEIDING VLEERMUIZEN	10
	7.1 Beschermd functie vleermuizen nabij de locatie	10
	7.2 Toekomstige situatie.....	10
	7.3 Maatregelen om verstoring te voorkomen	11
8	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van gemeente Boekel opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek aan de Voskuilenweg (ong.) te Venhorst.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de ontwikkeling van nieuwbouw.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in december 2019 op de onderzoekslocatie heeft uitgevoerd (rapport 11036.004, d.d. 16 december 2019).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,9$ ha) ligt aan de Voskuilenweg (ong.), circa 200 meter ten noordwesten van de kern van Venhorst (zie figuur 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 179.043$, $Y = 402.425$.

Figuur 1. Topografische ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie betreft een verwilderd grasveld. Aan de oostkant is een speeltuin en een kleine crossbaan aanwezig. De onderzoekslocatie is omringd door een bomenrij. Ten oosten en zuiden van de onderzoekslocatie ligt een woonwijk, ten noorden een voetbalvereniging met voetbalvelden en ten westen een agrarisch perceel. In het zuidoosten van de onderzoekslocatie staat een klein transformatiehuis.

In figuur 2 is een luchtfoto van de onderzoekslocatie en de directe omgeving weergegeven. De figuren 3 t/m 8 geven een impressie van de onderzoekslocatie, middels foto's die zijn genomen tijdens het veldbezoek.

Figuur 2. Luchtfoto onderzoekslocatie en directe omgeving.

Figuur 3. Onderzoekslocatie vanuit het westen gezien.

Figuur 4. Westzijde onderzoekslocatie.

Figuur 5. Noordzijde onderzoekslocatie.

Figuur 6. Struweel door het midden van de onderzoekslocatie.

Figuur 7. Natuurlijke crossbaan op de oostzijde van de onderzoekslocatie.

Figuur 8. Gedeelte speeltuin op de oostzijde van de onderzoekslocatie.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens op deze locatie nieuwbouw te realiseren (zie figuur 9).

Figuur 9. Schets voorgenomen herontwikkeling.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de herontwikkeling wordt het groen centraal op de onderzoekslocatie en zuidelijk op de onderzoekslocatie (deels) verwijderd.

3 RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan blijkt dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Wet natuurbescherming er op sommige punten meer informatie is benodigd:

Roofvogels

Bij de voorgenomen herontwikkeling van de onderzoekslocatie zal het grasland in de directe omgeving van het aanwezige grote nest in de zuidelijke boomgrens verdwijnen en zal bebouwing dicht bij het nest worden gebouwd, waardoor mogelijk het nest zijn functionaliteit verliest. Een nader onderzoek zal uit moeten wijzen of dit nest in gebruik is en een jaarrond beschermde status heeft. Indien uit aanvullend onderzoek blijkt dat het nest bezet is door een jaarrond beschermde soort, is verstoring door de werkzaamheden niet uit te sluiten en zijn mitigerende maatregelen en ontheffing van de Wet natuurbescherming aan de orde.

Kleine marterachtigen

In de provincie Noord-Brabant behoren de bunzing, wezel en hermelijn tevens tot de beschermde inheemse diersoorten. In de huidige herontwikkelingsplannen blijven de groenstroken op de onderzoekslocatie behouden, indien hier in een later stadium wijziging in komt en de groenstroken alsnog worden gekapt, dan bestaat de kans dat er verblijfplaatsen van kleine marterachtigen worden verstoord. Indien de groenstrook die van noord tot zuid over de onderzoekslocatie loopt en de zuidelijke bomenrij niet behouden blijven, is een nader onderzoek naar kleine marterachtigen en mitigatie en ontheffing mogelijk noodzakelijk om verstoring ten opzichte van deze soorten te voorkomen.

Vleermuizen

Gelet op de geschiktheid van de bomenrij rondom de onderzoekslocatie als vliegroute voor vleermuizen is bij de voorgenomen werkzaamheden overtreding van de Wet natuurbescherming te vermijden als deze bij de herinrichting functioneel en duurzaam behouden blijft. Hierbij dient rekening gehouden te worden met versturende verlichting.

Indien onmogelijk blijkt de bomenrij zijn mogelijke functie als vliegroute te laten behouden zal aanvullend onderzoek noodzakelijk zijn om de daadwerkelijke functie van het gebied voor vleermuizen te kunnen vaststellen. Deze informatie is benodigd om vast te kunnen stellen of overtredingen van de Wet natuurbescherming aan de orde zijn aangaande vliegroutes.

4 ONDERZOEKSMETHODIEK

Roofvogels

De nesten die zijn gevonden op de onderzoekslocatie zouden kunnen dienen als broedplaatsen voor de volgende roofvogelsoorten: havik, sperwer, buizerd en eventueel boomvalk. Ten behoeve van het onderzoek naar havik, sperwer en buizerd zijn er in de periode maart – mei, in de broedperiode, vijf veldbezoeken afgelegd. Afwezigheid van broedende roofvogels kan worden aangetoond als er tijdens twee tot vier gerichte veldbezoeken in de broedperiode geen aanwezigheid wordt aangetoond. De inventarisaties zijn overdag en bij goede weersomstandigheden uitgevoerd met een tussenperiode van minimaal 10 dagen. De onderzoeksopzet is conform hetgeen is voorgeschreven in het kennisdocument voor de buizerd (BIJ12, juli 2017) en conform de telrichtlijnen van SOVON. Tijdens deze veldrondes is de functie van de onderzoekslocatie voldoende in beeld gebracht, waardoor verder onderzoek naar boomvalk niet noodzakelijk wordt geacht.

Kleine marterachtigen

Om te bepalen of de hermelijn, bunzing en/of wezel gebruik maakt van de onderzoekslocatie is conform de handreiking *Kleine marters in relatie tot soortbescherming* (Bouwens, 2017), in de periode maart tot en met april, 6 weken lang onderzoek uitgevoerd. Hiervoor is één wildcamera in combinatie met een jiggler met lokstof ingezet voor de bunzing en één mostelaval ingezet voor de hermelijn en de wezel. Tijdens het eerste veldbezoek op 4 maart 2020 zijn de vallen gemonteerd aan de aanwezige begroeiing. Bij het plaatsen van de vallen is gelet op de geschiktheid van de locatie voor de mogelijk aanwezige marters. Om de twee weken zijn de cameravallen gecontroleerd, waarbij tevens de roofvogelinspectie gelijktijdig werd uitgevoerd. De eerste controleronde heeft plaatsgevonden op 16 maart en de tweede controleronde op 1 april. De camera's zijn opgehaald op 15 april.

Tabel I bevat een overzicht van de uitgevoerde veldbezoeken.

Tabel I. Overzicht uitgevoerde veldbezoeken.

2020		maart	april	mei	juni	juli	aug
havik, sperwer, buizerd	tijdstip	5x veldbezoek					
	datum	4 maart, 16 maart, 1 april, 15 april 29 april					
	functie	territorium					
marterach- tigen	tijdstip	4x veldbezoek					
	datum	4 maart, 16 maart, 1 april, 15 april					
	functie	territorium					

5 ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Havik, sperwer, buizerd

Tijdens het eerste veldbezoek op 3 maart 2020 zijn er drie nesten op de onderzoekslocatie aangetroffen, waarvan twee in de zuidelijke boomgrens en één in de noordelijke boomgrens van de onderzoekslocatie (zie figuur 12). Op het noordelijke nest is een ekster waargenomen, die gedurende het hele veldbezoek op het nest bleef zitten, wat indiceert dat het hier om een broedgeval gaat. Tevens is er een ekster waargenomen op het meest oostelijke nest in de zuidelijke bomenrij, die diverse keren van- en naar het nest vloog. Het overige nest in de zuidelijke boomgrens was op het moment van het eerste veldbezoek niet bezet en er zijn geen sporen rondom het nest aangetroffen, die erop wijzen dat het nest in gebruik is. Wel zaten er veel houtduiven onder het nest in de boom en verspreid over de zuidelijke en noordelijke boomgrens. Tijdens het veldbezoek is ten noorden van de onderzoekslocatie een overvliegende buizerd waargenomen, welke werd opgejaagd door een kraai waarbij de kraai de buizerd herhaaldelijk aanvloog, pikte en achtervolgde. Dit territoriaal gedrag van de kraai indiceert dat er tevens een kraaiennest in de buurt aanwezig is. Tijdens het tweede veldbezoek op 16 maart zijn er veel kraaien en kauwen in de boomopstand waargenomen, maar wederom geen waarnemingen op het nest of sporen rondom het nest. Tijdens het derde veldbezoek op 1 april zijn er tevens kleine zangvogels als roodborst en koolmees en tevens veel houtduiven in de boom met het nest aangetroffen. Wederom waren er veel kraaien in de omgeving van het nest en ontbraken er sporen van roofvogels. Tijdens de laatste veldbezoeken op 15 april en 29 april werden er tevens enkel houtduiven en kraaien in de omgeving waargenomen. Met het ontbreken van nestactiviteit gedurende deze veldbezoeken is het redelijkerwijs uit te sluiten dat het nest door een roofvogel in gebruik is.

5.2 Kleine marterachtigen

In de periode van 3 maart tot 15 april 2020 heeft er op de locatie een cameraval gestaan, gericht op een wissel en geplaatste jiggler in de zuidelijke groenstrook. Tevens heeft er in het struweel wat langs de crossbaan op de onderzoekslocatie loopt, een mostelaval met wildcamera gestaan (figuur 12). Gedurende deze periode heeft de losse cameraval foto's gemaakt van katten, honden, houtduiven, merel, kauw, koolmees en egels (figuur 10). De mostelaval heeft tijdens deze periode opnames gemaakt van diverse muizensoorten als spitsmuis, veldmuis en bosmuis en kleine vogelsoorten als winterkoning, koolmees en merel (figuur 11). Tijdens de onderzoeksperiode zijn er geen marterachtigen waargenomen, waarmee de aanwezigheid van territoria en verblijfplaatsen van bunzing, wezel en hermelijn redelijkerwijs is uitgesloten.

Figuur 10. Egel in het zuidelijke struweel (losse camera).

Figuur 11. Bosmuis in de mostelaval.

5.3 Samenvatting

Met uitzondering van het eerste veldbezoek zijn er geen waarnemingen van roofvogels in de omgeving gedaan. Twee van de grotere nesten werden door eksters bezet. Het territoriale gedrag van de kraai tijdens het eerste veldbezoek, de grote hoeveelheid kraaien die tijdens ieder veldbezoek zijn aangetroffen en de vorm van het nest, indiceren dat het overige nest hoogstwaarschijnlijk in gebruik is door een kraai. De aanwezigheid van een nestlocatie voor een roofvogel op de onderzoekslocatie kan derhalve redelijkerwijs worden uitgesloten. De kraai behoren binnen de Wet natuurbescherming tot een categorie 5 soort, wat inhoudt dat de nesten enkel jaarrond beschermd zijn als er sprake is van ecologische zwaarwegende redenen. In de omgeving is veel hoge boomopstand en derhalve voldoende nestgelegenheid voor de kraai aanwezig, waardoor er geen sprake is van ecologische zwaarwegende redenen om het nest een jaarrond beschermde status te geven.

Tijdens de zes weken lange periode van marteronderzoek zijn er zowel op losse camera alsmede de mostelaval geen waarnemingen van kleine marterachtigen gedaan. Hiermee is de aanwezigheid van territoria of verblijfplaatsen van bunzing, wezel en hermelijn redelijkerwijs uitgesloten.

Figuur 12 geeft een overzicht van de locaties van de cameravallen en de aangetroffen soorten tijdens de veldbezoeken.

Figuur 12. Overzicht van onderzoekslocatie tijdens nader onderzoek. Aanwezige grote nesten op de onderzoekslocatie, waarvan twee bevestigd bezet zijn door eksters (wit) en het overige nest vermoedelijk van een kraai is. Locaties losse cameraval en mostelaval en waarnemingen vogelsoorten.

6 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

6.1 Havik, sperwer, buizerd

De havik, sperwer en buizerd staan vermeld in bijlage II van de Europese Habitatrichtlijn en de conventie van Bern. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen. Bovendien is het verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Op basis van de gemaakte onderzoeksinspanning is redelijkerwijs uit te sluiten dat de onderzoekslocatie als vaste voortplantings- en rustplaats dient voor deze soorten. Hierdoor is een overtreding op de Wet natuurbescherming uit te sluiten.

6.2 Kleine marterachtigen

De bunzing, wezel en hermelijn zijn nationaal beschermd via de Wet natuurbescherming. Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen opzettelijk doden en vangen en het opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantings- en rustplaatsen. Op geen van de camerabeelden zijn bovengenoemde soorten waargenomen, waaruit geconcludeerd wordt dat er geen vaste voortplantings- en/of rustplaats van deze soorten op de onderzoekslocatie aanwezig is en waarmee een overtreding op de Wet natuurbescherming kan worden uitgesloten.

7 ECOLOGISCHE BEGELEIDING VLEERMUIZEN

7.1 Beschermd functie vleermuizen nabij de locatie

Vliegroutes voor vleermuizen bestaan uit donkere, lijnvormige elementen in het landschap, welke deze soort kunnen gebruiken om te migreren tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. Ten noorden, zuiden en westen van de onderzoekslocatie zijn enkele bomenrijen gesitueerd, die een dergelijke functie kunnen hebben. In de huidige situatie kunnen hier twee potentiële vliegroutes worden onderscheiden, namelijk de bomenrij ten westen van de onderzoekslocatie die van zuid naar noord loopt en de noordelijke bomenrij die van west naar oost loopt. De bomenrij ten zuiden van de onderzoekslocatie is kort en staat slecht in verbinding met enkele tuinen: indien er een vliegroute van west naar oost loopt, zal deze zich langs de noordelijke bomenrij bevinden (zie figuur 13). Bij de realisatie van nieuwe huizen en straten dient ervoor te worden gezorgd dat er niet te veel externe verlichting op bestaande gebouwen wordt gericht, omdat aangrenzende gebouwen potentiële verblijfplaatsen voor vleermuizen kunnen bevatten. Met name het zuidelijk gelegen bedrijvenpand bevindt zich in de nabijheid van de onderzoekslocatie en is potentieel geschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en dient te worden ontzien.

Figuur 13. Potentiële vliegroutes vleermuizen.

7.2 Toekomstige situatie

In de voorgenomen herontwikkeling (figuur 9) zullen de oostelijke en noordelijke bomenrijen behouden blijven, waardoor deze potentiële vliegroutes behouden blijven. Wel worden er nieuwe woningen en straten gerealiseerd, waarbij sprake zal zijn van een toename in verlichting langs de straten en bij de woningen. Ondanks dat de bomen behouden blijven, kan een toename in verlichting gericht op

deze bomen ervoor zorgen dat potentiële vliegroute zijn functionaliteit verliest. Om potentiële vliegroutes functioneel te houden en om overtredingen van de Wet natuurbescherming te voorkomen, dient er zowel tijdens de bouwfase als de uiteindelijke situatie van de herontwikkeling rekening te worden gehouden met lichtverstoring.

7.3 Maatregelen om verstoring te voorkomen

Verlichting op gebouwen, langs wegen, op bouwplaatsen en andere vormen van verlichting hebben een afstotende werking voor vleermuizen. Het effect van lichtbronnen is verschillend voor de verschillende onderdelen van het functioneel leefgebied. Met het treffen van de volgende maatregelen, zoals opgenomen in het BIJ12 kennisdocument van de gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017), kan verstoring van vliegroutes door lichtbronnen tijdens de bouwfase en de uiteindelijke realisatie zoveel mogelijk worden voorkomen:

- Tijdens de kwetsbare periode (april – oktober) mag er geen verlichting worden toegepast tussen een half uur voor zonsondergang en een half uur na zonsondergang. Indien dit niet mogelijk is, moet de richting en de intensiteit van de verlichting zodanig worden aangepast, dat de vliegroute onverlicht blijft;
- Er kan worden gewerkt met vleermuisvriendelijke verlichtingskleur, bijvoorbeeld met amber. Het gaat hierbij om licht met een zogenaamde human/bat response ratio groter of gelijk aan 45. Over het algemeen zijn vleermuizen meer gevoelig voor groenblauw tot ultraviolet licht en wordt bij voorkeur geel/oranje licht toegepast om verstoring te beperken;
- Lichtverstoring kan vermeden worden door het nemen van maatregelen om de hoeveelheid licht te beperken tot waar het strikt noodzakelijk is:
 - o Het aantal te gebruiken lampen minimaliseren;
 - o Straatverlichting en spotverlichting van de gebouwen niet richten op de bomenrijen die kunnen functioneren als vliegroute of op aangrenzende gebouwen en bomen die potentieel een verblijfsfunctie voor vleermuizen kunnen hebben;
 - o De positie van (straat)verlichting kan worden aangepast. Hiervoor kan bijvoorbeeld de straatverlichting op lagere hoogte worden aangebracht, zodat de toppen van de bestaande bomen verduisterd blijven;
 - o Er kan worden gewerkt met armaturen, die het licht in een scherpe bundel richten en zodoende onnodige lichtverstrooiing tegen gaan;
 - o Middels een landschappelijke inrichting van de omgeving, bijvoorbeeld door beplanting op de juiste plekken aan te brengen, kunnen lichteffecten vermeden worden;
 - o Er kan tijdens de bouwfase gewerkt worden met dynamische verlichting die reageert op aanwezigheid van mensen en voertuigen om zo het branden van de verlichting te regelen.

Indien bovenstaande maatregelen zo veel mogelijk worden toegepast, kan in het kader van de zorgplicht de functionaliteit van eventuele aanwezige vliegroutes en potentieel aanwezige verblijfplaatsen in de omgeving van de onderzoekslocatie tijdens de bouwfase en de uiteindelijke realisatie van de herontwikkeling worden gehandhaafd.

8 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van gemeente Boekel een aanvullend ecologisch onderzoek uitgevoerd aan de Voskuilenweg (ong.) te Venhorst.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en de ontwikkeling van nieuwbouw.

Op de onderzoekslocatie zijn drie nesten waargenomen, waarvan er twee bezet worden door eksters. Tijdens de veldbezoeken zijn, met uitzondering van het eerste veldbezoek, geen jaarrond beschermde roofvogelsoorten op- of rondom de onderzoekslocatie waargenomen. Tijdens het eerste veldbezoek is er een rondvliegende buizerd waargenomen, welke werd opgejaagd door een kraai, wat indiceert op territoriaal gedrag. Op de onderzoekslocatie zijn voornamelijk houtduiven, kraaien en kauen waargenomen. Tijdens geen van de vijf veldbezoeken zijn er aanwijzingen gevonden die indexeren dat het nest door een jaarrond beschermde soort als havik, sperwer of buizerd in gebruik is. Hiermee is redelijkerwijs uitgesloten dat deze soorten op de onderzoekslocatie voorkomen en daarmee is tevens een overtreding op een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming ten opzichte van deze soorten niet aan de orde.

Verder is uit onderhavig onderzoek gebleken dat de onderzoekslocatie geen functie heeft voor de streng beschermde bunzing, wezel of hermelijn. Een overtreding op een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming ten opzichte van deze soorten is dan ook redelijkerwijs uit te sluiten.

Indien er in het kader van de zorgplicht maatregelen worden getroffen om eventuele lichtverstoring tijdens de aanleg en uiteindelijke realisatie van de herontwikkeling op potentiële verblijflocaties en vliegroutes van vleermuizen rondom de onderzoekslocatie te voorkomen, kunnen deze functies voor deze soort behouden blijven.

Verder kan de onderzoekslocatie door de aanwezigheid van de bosschages een functie hebben voor verschillende muizensoorten en andere algemene zoogdieren en vogels. Voor deze soorten dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht en de broedperiode.

LITERATUURLIJST

BIJ12-2017-002 Kennisdocument Buizerd

BIJ12-2017-004 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis

Bouwens, S. 2017. Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant, 's-Hertogenbosch.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/EHS hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/ EHS, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of verblijfplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is gemaakt om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Eén mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Vaste rust- of verblijfplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of verblijfplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kans sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door vrouwtjes gebruikt, binnen de kraamperiode door individuele mannetjes.

